

HÀNH ĐỘNG LÀ ĐỊNH DANH CON NGƯỜI

Tô Văn Trường

Đánh giá con người là khó nhất trong mọi sự đánh giá. Ở Việt Nam, ai, cái gì tốt cỡ nào, lúc nào là mừng đến đó. Do đó, khi viết đề cao hay khen ai cũng phải tinh táo, coi chừng chừa đường rút, bởi thế người xưa có câu "*70 tuổi chưa gọi là lành*"! , nay có lẽ tuổi lành phải nâng lên cao hơn nữa vì hành động là định danh con người, không phân biệt tuổi tác.

Lành ở đây, hiểu theo nghĩa đen đó là sức khỏe và nghĩa khác là danh giá (uy tín). Dân gian thường chỉ nghĩa đen, quan trường và tầng lớp tinh hoa thì nằm ở nghĩa bóng. Đó là những gì trong quá khứ và hiện tại mà ta thấy hầu hết là quá muộn. Tại sao vậy? Đó chính là cái nền văn hóa "tiểu nông", lệ thuộc chưa qua và cái văn hóa mới chưa có tên gọi và do đó cũng chưa định hình ở một thể chế chưa hoàn chỉnh!

Công luận đang xôn xao về chuyện ông Thứ trưởng Bộ giao thông vận tải Nguyễn Hồng Trường nhắn tin với bà H.T.D.H chủ tịch hội đồng quản trị công ty cổ phần đầu tư TH xung quanh câu chuyện bút phê vào đơn xin tham gia gói thầu RAI/CP1 thuộc dự án quản lý tài sản đường bộ Việt Nam VRAMP và việc bà H đòi lại số số tiền 7 lần đưa cho ông thứ trưởng. (Riêng 4 lần đưa là 200 triệu đồng và 10 ngàn đô la). Tin nhắn qua lại giữa 2 bên được lưu rõ làm tang chứng đưa lên mặt báo chính thống của nhà nước không thể chối cãi về quan hệ mật thiết giữa 2 bên.

Bộ trưởng Đinh La Thăng gần đây được nhiều người khen ngợi, nổi tiếng là mạnh tay "trảm tướng" đã cho thanh tra đột xuất quy trình đấu thầu của dự án nói trên nhưng thật khó hiểu lại cho rằng tin nhắn đó là chuyện cá nhân với cá nhân, thứ trưởng Hồng Trường đã báo cáo không có chuyện đó, cho nên Bộ không có ý kiến!?

Về lý, những nội dung trao đổi đó chỉ có thể được công khai khi chính người nhắn tin muốn vậy hoặc họ bị cơ quan pháp luật điều tra rồi công bố theo thẩm quyền. Đây là quy định của Luật. Lâu nay, ông Thăng xử trảm các hàng thần lơ láo dễ hiểu, nhưng Thứ trưởng là người giúp việc thân cận của Bộ trưởng, xử lý không đơn giản mặc dù đã bốc mùi hôi lộ chạy dự án rồi.

Không thể coi đây là chuyện cá nhân, bình thường vì nội dung việc nhắn tin liên quan đến bút phê, đấu thầu, đầu tư công và tiền bạc, mà trách nhiệm của Bộ trưởng, việc đầu tiên phải đề nghị bên tư pháp và công an yêu cầu đơn vị cung cấp dịch vụ nhắn tin xác định rõ chủ các số máy đó?. Các cơ quan chống tham nhũng cũng có thể vào cuộc ngay.

Nếu khóa lấp chuyện này đi vì cho là chuyện cá nhân thì là một sự lấp liếm vụng về. Thực ra chuyện này (tham nhũng trong đầu tư công, đặc biệt các công

trình giao thông) lâu nay đâu có lạ gì, đặc biệt là việc sử dụng nguồn vốn ODA. Chẳng qua, thỉnh thoảng có một vài “sự cố kỹ thuật” nên sự thật mới bị xì ra ít nhiều, một số mặt nạ bị rơi, và một số tượng gỗ tạp bị lộ rõ xấu xí.

Về bút phê không phải là quyết định mà là chuyển thông tin thì ai cũng biết các quan chức của ta thừa tình vì để biết cách bút phê thế nào thì cấp dưới phải phục tùng. Trước đây, từng có câu chuyện hài hước về thỏa thuận ngầm của một lãnh đạo và cấp dưới là chữ ký ngoáy lên thì thực hiện – chữ ký ngoáy xuống thì không làm. Chuyện bút phê và công khai đòi lại tiền “chạy dự án” của nữ doanh nghiệp nói trên chắc chắn sẽ vi phạm quy định a,b, c nào đấy trong rừng luật của nhà nước ta. Ở đây cần cơ quan thanh tra nhà nước và Ban chống tham nhũng vào cuộc vì để cho thanh tra Bộ giao thông tự điều tra lãnh đạo Bộ chẳng khác gì đâm vào bị bông!

Trong đời sống xã hội, không thiếu những trường hợp bỏ công sức, thời gian giúp người được trả ơn tự nguyện theo kiểu “lễ nghĩa” (khác hẳn với kiểu vòi vĩnh, ép buộc ‘bôi trơn’, giao kèo về trích phần trăm chạy dự án). Một số vị có thẩm quyền ở nơi này, nơi kia nổi tiếng không phải là vì chuyên môn giỏi mà là tai tiếng, ăn chặn cho nên được người đời chót cho danh hiệu “ông phần trăm”!

Bằng chứng trên tin nhắn, mà cả ông Nguyễn Hồng Trường và bà chủ doanh nghiệp đều khó thoát khỏi tội danh đưa và nhận hối lộ. Một cán bộ điều tra không cần nghiệp vụ giỏi cũng có thể dễ dàng phanh phui ra vụ này. Thường thì có lẽ họ không sợ hờ như vậy nhưng theo nội dung thì đó như là 1 vụ phạm cả “luật rừng” (nhận tiền hối lộ, nhưng làm không được, không trả/ hoặc dây dưa không chịu trả lại tiền!). Phải chăng để dẫn mặt người chơi phạm “luật” nên bên kia đã lật bài tung ra dư luận/ hoặc do 1 sự cố kỹ thuật nào đó mà thông tin bị lộ ra ngoài.

Dân trí ngày nay đã khác xưa nhiều, người dân thừa hiểu nội tình của câu chuyện nói trên. Đúng là một bàn tay khó che cả mặt trời! Họ có thể rất giỏi che đậy nhưng lại sợ hờ những chỗ không thể ngờ tới. Ngay cả những kẻ gian manh nhất đôi khi lại mắc những sai lầm rất ngây ngô. Khi trái tim đen tối thì cái đầu không thể lúc nào cũng sáng suốt được.

Hành động là định danh con người. Không thể dân thì xử theo luật còn quan thì xử theo lệ để bao che cho nhau! Xin mượn lời bình luận rất sòng phẳng của nhà báo Kỳ Duyên để kết luận cho bài viết này: *“Những tin nhắn hoặc một cuộc nhậu nâng lên đặt xuống, lại có khi có đủ sức mạnh để ưu tiên đó Bộ giao thông vận tải ạ. Dù các vị ra sức khẳng định để phủ nhận cũng để làm che khuất đi cái vụ việc nhục nhĩ của ông thứ trưởng Nguyễn Hồng Trường.*

Nếu Bộ trưởng Đinh La Thăng là chính nhân quân tử cũng nên sòng phẳng, thẳng thắn, giải quyết vụ việc này tích cực hết như những lần ông nhận tin nhắn của người dân. Chả lẽ tin nhắn của một quan chức cao cấp với một nữ doanh nhân lại không đủ sức mạnh bằng tin nhắn của những người dân gửi tới

ông sao? Chẳng lẽ lại nhất bên trọng (người dân) , nhất bên khinh (quan chức) như vậy? Điều đó là không sòng phẳng!”